

Nationella riktlinjer för multipel

Våren 2014 startade Socialstyrelsen arbetet med att ta fram nationella riktlinjer för vården av multipel skleros (MS) och Parkinsons sjukdom. Patientgruppen som omfattas av dessa kroniska sjukdomar är stor och tar omfattande samhällsresurser i anspråk samtidigt som det finns ett behov av vägledning hos beslutsfattare och profession. Här beskrivs arbetet med de nya riktlinjerna av projektledare **Per-Henrik Zingmark**, Socialstyrelsen.

Arbetet med de nationella riktlinjerna är ett regeringsuppdrag som ingår i satsningen på vården av kroniska sjukdomar. Publiceringen av remissversionen av riktlinjerna är planerad till februari 2016 och de slutgiltiga riktlinjerna ska publiceras i december 2016.

I arbetet med att ta fram nationella riktlinjer knyter Socialstyrelsen till sig meriterade experter inom berörda områden. Tillsammans med Socialstyrelsens projektledare arbetar experterna med att avgränsa riktlinjearbetet. Det görs genom att definiera tillstånd eller

problem där det finns behov av vägledning och koppla dessa till åtgärder, dvs tillstånds- och åtgärdspar.

Arbetet är organiserat med en vetenskaplig faktagrupp för MS och en för Parkinsons sjukdom. Ordförande för arbetet i den vetenskapliga faktagrupp

skleros och Parkinsons sjukdom

pen för MS är Jan Lycke, adjungerad professor och överläkare vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Ordförande för arbetet i den vetenskapliga faktagruppen för Parkinsons sjukdom är Per Odin, professor vid Lunds Universitet och klinikchef i Bremerhaven, Tyskland.

Frågeställningar inom området rehabilitering/habilitering kommer att finnas för både MS och Parkinsonsvården och hålls ihop av en områdesansvarig, Eva Månson Lexell som är arbetsterapeut och forskare vid Lunds Universitet. Några av frågeställningarna i de kommande riktlinjerna ska gälla för både MS- och Parkinsonsvården, men de flesta frågeställningarna kommer att vara specifika för antingen MS eller Parkinsons sjukdom. För de flesta av frågeställningarna kommer också hälsoekonomiska underlag att arbetas fram.

UNDERLAGEN PRIORITERAS

När de vetenskapliga och de hälsoekonomiska underlagen finns på plats kan prioriteringsarbetet starta. Det som utmärker nationella riktlinjer jämfört med många andra kunskapsstödjande

produkter är prioriteringen. De rekommendationer som finns i riktlinjen rangordnas på en 10-gradig skala där 1 är den högsta rekommendationen, men icke-göra eller FoU är också möjliga rekommendationer. Syftet med dessa rekommendationer är att de ska kunna utgöra ett underlag för beslutsfattare för beslut och prioriteringar av resurser. Personer till prioriteringsgruppen nomineras av sjukvårdens huvudmän och kommer att vara ca 20–25 personer från hela landet. De ska vara kliniskt verk-samma i MS- och/eller Parkinsonsvården och representera olika relevanta yrkesgrupper. Prioriteringsarbetet för MS-frågor kommer att ledas av Anders Svenningsson, docent och överläkare vid Norrlands Universitetssjukhus och Parkinsonprioriteringarna kommer att ledas av Sven Pålhagen, överläkare vid Karolinska Institutet.

Projektledningen för arbetet utgörs av de båda faktagruppsordförandena, den områdesansvariga samt de både prioriteringsgruppsordförandena. Socialstyrelsens projektledare är jag, Per-Henrik Zingmark, och delprojektledare med ansvar för de vetenskapliga underlagen är Alexandra Karlén.

NATIONELL HEARING – EN MÖJLIGHET ATT FRAMFÖRA SINA ÅSIKTER

I början av september 2014 anordnades en nationell hearing där företrädare för professions- och specialistföreningar, patientföreningar, företrädare från sjukvårdens huvudmän (sjukvårdsregioner och landsting) samt andra myndigheter

inom hälso- och sjukvården bjöds in. Syftet var att alla intressenter skulle få en möjlighet att framföra sina åsikter om viktiga frågeställningar att beakta i riktlinjearbetet. De nationella riktlinjerna kommer inte att vara en behandlingsmanual som täcker alla kliniska situationer som kan uppstå, utan kommer att avgränsas mot frågor där behovet av kunskapsstöd anses stort. Det kan vara områden där det råder praxisskillnader i landet, åtgärder som är förknippade med höga kostnader och det kan finnas tveksamhet om nyttan, etiskt svåra frågor eller frågor där det finns en uttalad oenighet i professionen.

Efter hearingen har projektledningen arbetat med att definiera de tillstånds- och åtgärdspar som kommer att utgöra grunden i riktlinjerna och i november påbörjas arbetet med de vetenskapliga underlagen. Riktlinjerna kommer att ta upp frågor inom diagnostik, behandling och uppföljning, rehabilitering/habilitering samt behandlingar av några av de symtom som kan drabba personer med MS eller Parkinsons sjukdom. Prioriteringsarbetet kommer att pågå under våren och sommaren 2015.

PER-HENRIK ZINGMARK
Projektledare, Socialstyrelsen
per-henrik.zingmark@socialstyrelsen.se